

דמיון

אתמול הייתי עם חבר בחנות ספרים במרכז אמסטרדם. כשעמדנו מול מדפי הספרים האזוטריים, מחפשים ספרים של גורג'ייף ואוספנסקי, חברי העיר לפתע, "תראה את כל הדמיון הזה." לפנינו היו מונחים ספרים רבים בעלי תוכן מביך. היו שם ספרים על עב"מים, שליטה בחלומות, תקשור עם מלאכים – מאות ספרים עבי כרס בעלי שמות מכל מין וגוון. רפרפנו על פניהם ודנו בערכם. הגענו למסקנה שהם כולם יעמיקו, עוד יותר, את השינה של הקוראים בהם, את ניתוקם מן המציאות, הרחק מן העצמי האמיתי שלהם.

לדמיון יש שתי משמעויות עיקריות. ישנו דמיון "יצירתי", הדרוש ליצירת כל דבר – אם זו עוגה, ציור או גשר תלוי; וישנו הפירוש של הדרך הרביעית למונח. בה ההגדרה לדמיון היא מצב בו מחשבותיו של האדם נתונות לדבר שאינו נמצא באותו רגע, ואולי גם לעולם לא יהיה. אוספנסקי כינה את זה "פעילות בלתי נשלטת של המוח". למרות שזה נראה בלתי מזיק, זה מחבל באפשרות שלנו להיות נוכחים לחיינו, לחוות באמת את קיומנו, דבר שהינו הבסיס ליצירת הנשמה, לפחות על פי התאוריה.

מוחנו הוא בית קולנוע המקרין סרטים ללא הפסקה, בעלי קשר מועט למציאות, אם בכלל. אני אומר "מועט" כיוון שדמיון מבוסס, פעמים רבות, על גרעין של אמת. אנו יכולים לנגן בגיטרה כמה דקות, ואז לדמיין עצמנו כאריק קלפטון הבא. "אנו בעצם מדמיינים את עצמנו", אומר אוספנסקי, "ואנו לא מי שאנו חושבים שאנחנו". גרוע יותר, אנו מבזבזים הרבה מזמננו ב"דמיון שלילי", מצב לא בריא של עינינו עצמי בו אנו מעלים באוב אסונות, השפלות, ומחלות, מדמיינים תאונת דרכים, ראיון עבודה כושל, או מישהו הנכנס לביתנו בלילה דרך החלון.

הבחנתי שאני במצב מתמיד של דמיון בנוגע לעתיד הקרוב. כשאני יוצא מביתי, אני בדמיון לגבי השאלה אם האופניים שלי נגנבו או לא (זה מעולם לא קרה), אז אני רוכב לכיוון הרכבת ואני בדמיון שאחמיץ אותה או שהיא תגיע באיחור. ברכבת, אני בדמיון לגבי הצעידה למכללה, ואז מדמיין איך העמיתים שלי יברכו אותי ויגיבו אלי, וכן הלאה. דמיון תמיד מתייחס לעבר או לעתיד, לעולם לא לרגע הנוכחי, והוא יכול ליצור את מרקם חיינו, אלא אם נמצא דרך לרדת מן המדרגות הנעות הפסיכולוגיות האלה ולהיות אמיתיים. להיות נוכחים.

כאשר אנו מזהים בתוכנו דמיון ורואים אותו כפי שהוא, השאלה ההגיונית הבאה תהיה כיצד להמנע מכך. אז אנו מבינים את הצורך למצוא אחרים שיש להם מורה ועובדים עם כלים להילחם בכך. מזווית מסויימת, להתעורר פירושו לצאת מדמיון ולחיות את מה שסביבך באותו רגע. רק ברגע זה עבודה עצמית יכולה להתחיל. כפי שמזכיר לנו אוספנסקי, "אף עבודה לא יכולה להיעשות בשינה".

אלן ברנסייד.